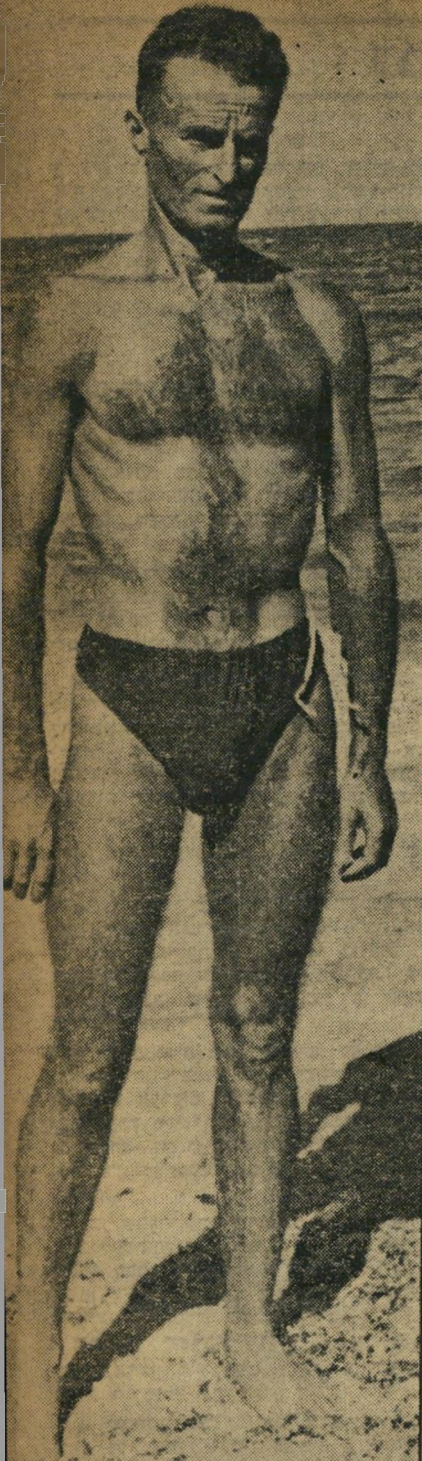

לגלים הסוערים והציל

כרים ונינו תפסו את הדיג התשוש והחור, הרימו אותו מסירתו הקטנה. יוסוף גמע כמה גמיעות קוניאק מבקבוקו של נינו וזשכב ללא אונים על החתית סירת-המונע. יעד חזרה לעבר נמל-הבית. עייפים ורצוצים חשבו שני המצילים כי ההרפתקה נגמרה.

דם מתחת לפני המים

ש עוד מוזר של המנוע העיר אותם מאשליה זו. גלי הים שוב גברו וחזקו. המנוע פסק מלפעול. נינו הפסיקו.

עבר אל-כרים ראה בעינו החדה מה הסיבה: החבל הגורר את סירתו של יוסוף נסתבך במדחף של יעד. אם לא יתירו אותו, כך היו הדייגים בטוחים, יאבדו כולם בין הגלים הזועפים.

„השלך עוגן!” שאג הערבי לעבר חברו. בלי מילה נוספת פסס את בגדיו, הדק את סכיניו בין שיניו וקפץ למים הגועשים. הוא צלל מתחת לסירה. הגלים הרימו את הסירה והשליכוה שוב לתוך התהום שנפערה. עבר אל-כרים, שהיה תחתה, נחבט קשה בראשו מההגה. אך לא היתה לו שהות להרהר בכאב החד.

הוא תפס בידיו בחבל, חתכו במהירות, ששלפתע נזרקה הסירה על ידו וגבו. דם החל שותת מחתך עמוק שנחתך על-ידי ה- מדחף. עבר אל-כרים המשיך בעקשנות במ- לאכתו.

מדי סעם עלה מעלה, שאב אויר וצלל שוב. תסוכת החבלים מסביב למדחף הות- רה בהדרגה, הסירה נקשרה מחדש. נינו ויוסוף נשמו לרוחה כשהופיע ראשו הבלוני- די של הערבי ליד דופן הסירה. בקפיצה נכנס הדייג הרהר לתוך הסירה, סינן בין שיניו הנוקשות זו אל זו: „הביתה!”

שוב פנתה הסירה לעבר עכו, שהיתה עתה רחוקה כ-50 קילומטרים. סירתן של יוסוף התמלאה במהירות, אך הדייגים לא הרפו ממנה. ההפסד היחיד של ליל ההרפת- קאות היו שתי מנורות הלוקס, שטבעו בים.

כשהזו יוסוף אותו בוקר לביתו, לא ידעה אשתו כלל מה עבר עליו, חשבה כי בעלה גמר זה עתה לחלק ולמיין את השלל. היא לא ידעה כי בעלה מביא עמו רק שלל אחד: חייו. כי איש מדייגי עכו, שלילה זה היה עבורם ליל שימורים תוך חרדה לחיי חב- ריהם, לא הודיע לה על הסכנה. הם הודיעו על כך רק למשטרה, ששלחה סירה, לא מצאה את הדייגים וחזרה כלועמת שבאה.

אני ערבי!

ב עיר העתיקה של עכו נמשכו החיים כרגיל. שוטרים תפסו כפריים ערביים, שבאו העירה בלי רשיון-תנועה של הממשל הצבאי; תגרים הציעו מרכולתם. אולם כבתי- הדקה הקטנים ישבו הדייגים, בני שני העמים, המובטלים בגלל הסערה, גמעו ססלי קהוה, שיחקו קלפים וסיפרו איש לרעהו על גיבוי- רם, עבר אל-כרים סעני.

האיש שנולד לפני 42 שנה בכפר הדייגים איזוב הפליג כבר בנעוריו בלבנים עם אביו, הדריך אחר-כך את היהודים במשק עין-שרה אך חזר אל כפרו. פעם, כשהלך להתבודד בבית-הקברות העתיק, ראה מרחוק ראש אדם טובע. הוא קפץ לים, משה גבר לכוש במעיל לבן בשערותיו, חזר עמו, כשמדי פעם נח על אחו הסלעים בים. היה זה אנגלי שנפל הימה.

לפני תשע שנים פרש עבר אל-כרים את רשתותיו בחוף שביציון כששמע צעקית של אנשים שהחקהלו על החוף. הצביעו על אדם טובע. איש מהם לא העז להיכנס לים הסלעי באותו יום חורף. עבר אל-כרים משה את הטובע מתוך מערכולת. אולם זה כבר שבק חיים לכל חי. אי-אפשר היה להחיותו. כשהציעו לו היהודים פרס עבור מעשהו, השכי כרוגו: „איני מחרף את נפשי תמורת כסף!”

אנשי משק עין-שרה, ואחר-כך משק סעני, טענו בהצלחה כי דם אפריים צלכניים זורם

עבר אל-כרים סעני

על כי

בצאתו ביום ה-16 בנובמ- בר 1955 להציל את הדייג זאב וייספריץ, קפץ בהכ- רה צלולה לתוך הגלים הסוערים וצלל מתחת ל- פני המים כדי למנוע את טביעת חבריו בחרפו את נפש מעל לצו התפקיד ומעבר לתביעת החובה המוטלת עליו. בהתאם ל- סעיף 1 לתקנון המופת.

„ניצלתי!” חשב. אך האניה לא יכלה להת- קרב מבלי לסכן את הסירה. רב-החבל, ברי- טי אדום-שיער וגוף, פקד להמשיך בדרך. הוא החליט להודיע על הדייג הבודד לשל- טונות נמל חיפה.

שוב היה יוסוף בודד. מסביבו היו רק מים גועשים ושמים. הוא לא הפסיק בש- איבה.

חבט בסירה לסירה

י בר אל-כרים בדק את כיוון הרוח. „נמשך עם כיוון הסערה עד שנמצא את יוסוף,” צעק.

„או קיי!” השיב נינו בצעקה, מבלי להו- ציא מפיו את המקטרת הכבויה.

לפתע נראתה נקודה שחורה במרחק. הי- סירה אצה לאותו כיוון. הנקודה הלכה וגדלה. השעה היתה שבע בבוקר. צעקותיו של יוסוף נשמעו עתה בבירור.

עבר אל-כרים זרק חבל. יוסוף תפשו וקשרו. זרועותיהם השריריות של עבר אל-

הסירה. יוסוף תפס בדלי, החל שואב את המים מתוך הסירה. את סירות חבריו שוב לא ראה. גלים בגובה בית הפרידו בינו לבין שאר אנשי הקבוצה. יוסוף צעק בכל כוחו, אך פתאום עפה הסירה ממקומה, דהרה מערבה. העוגן ניתק ממעגנו. יוסוף חל מלצוק. היח ברור לו שאיש לא ישמע.

סימן שקרה משחו!

א וזתה שעה צעקו אנשי סירת-המונע איש לרעהו מעל לרעש הסערה, טיכסו עצה. נינו החליט שיש להחזיר תחילה את כל הדייגים, לצאת אחר-כך בשנית לחפש את יוסוף. העוגנים הורמו.

הסירה חזרה לנמל הבית. מכורבלים בסוד- ריהם נרטבו הדייגים עד לשד עצמותיהם. הסירה התקדמה לאטה מול ים רוגש. כע- בור שעתים עוד נראו אורות עכו רחוקים. רק בשלוש וחצי אחרי הצות הגיעו הסי- רות לנמל. לא היה זמן להתמהמה. היה ברור שהייו של יודף בסכנה. „אתם תשארו בחוף,” פקד עבר אל-כרים על שבעת הדיי- גים העייפים שירדו מהסירה. „אם לא תראו אותנו עד שבע בבוקר, הודיעו למשטרה. סימן שקרה משחו!”

נינו גמע כמה לגימות מבקבוק הקוניאק, עבר אל-כרים שיפשו את ידיו. הסירה הס- תובכה. על החוף נשארו הדייגים. גלי הים נשתברו כרעם תותחים על המוח.

„לא חשבתי על אשתי...”

ה פעם התקרמה הסירה במהירות, עם כיוון הסערה. היא התגוננה כמטורפת, כשלהגע מודקר החרטום מעל לפני הגלים, וברגע השני מרחף ההגה באויר. היא הגיעה למקום הדייג. יוסוף לא היה שם.

סירתו של יוסוף התקדמה אותה שעה בכיוון לקפריסין. הדייג הבודד שילשל את כל חבל העוגן שהיה בסירה. לשוא, הרוח יללה. הגלים הציפו את הסירה כאילו לא היתה קיימת. יוסוף עבד כמטורף בדליו. הוא ידע כי חייו תלויים בשאיבה. לא התייאשה, סיפר אחר-כך. „לא חשבתי על אשתי ועל שלושת ילדי. חשבתי רק על דבר אחד: צריכים להוציא את המים!”

גל אדיר ניסה להפוך את הסירה, אולם בהיותה מלאת מים היתה כבדה מדי. מאותו רגע שוב לא שם יוסוף את לבו לגובה הגלים. רעד של קור עבר בגופו הוא שאב, שאב ושאב.

עם אור הבוקר הבחין מרחוק באנית-משא. הוא ניפנף בידיו. האניה לא הריגשה בו. הוא פסס את כותנתו וניפנף בה. לפתע ראה שאניה הטהה את כיוונה והתקרבה.

אישי-מופת סעני צולם במקרה לפני שנה, אחרי שהגיע ראשון בתחרות שחייה.

בעורקי עבר אל-כרים המוסלמי, בעל השיער הבלוני, „זה היינו הך,” השיב הוא, „אני ערבי!”

כפר איזוב נחרב, בתיו פוצצו, דייגיו הת- פזרו לכל רוחות הים. חלקם עברו ללבנון, חלקם נשארו בארץ. אך בכל מקום הימצאם הם מכרכים בלבם: „הלחאי ויהיה בני דייג עז ואציל-נפש כמו עבר אל-כרים.”

„כולנו בסירה אחת.”

ע בר אל-כרים הוא שחיין מצויין. פעם כשהיה שותף בקבוצת דייגים מנהריה, ראה את המציל המקצועי יוצא בסירתו לה- ציל טובע. עבר אל-כרים קפץ לים, שחה אל האיש והצילו לפני שהמציל הגדהם הגיע אליו. „מה לעשות?” חייך הדייג. „אני חמיד ראשון בכל תחרות שחייה!”

כיום רגיל הגבר הרוה לשבת בבית-הקפה בין בנו סלח, (19) ובנו ח' (15), שגם הם היו באותו מסע הרפתקאות. אולם הם רק חלק קטן ממשפחתו: לעבר אל-כרים שתי נשים, תשעה בנים ושתי בנות. הצעיר הוא בן 9 חודשים, הבכור בן 19 שנים.

מעולם לא עלה על דעתו של הדייג כי יש משהו מיוחד בכך שהוא מוסלמי, מחרף את נפשו להצלת יהודים. „אדם הוא אדם,” תפליט כדבר מובן מאליו. „כולנו נמצאים בסירה אחת.”

הצילצול זאב (יוסוף) וייספריץ, אב לשלושה ילדים, נר בתנאים דחוקים בבית ישן בעכו. אחרי לילה-הזוועה חזר שוב אל הים, כאילו לא קרה דבר. „זה הכל שייך למקצוע!”